

TÉLI NAPSÜTÉSSEN

A tél kemény, kegyetlen, könyörtelen és szigorú. Mindig nyarat kívánó ember nehezen barátkozik meg a zúzmarás hajnalokkal. Jégpáncélba zárja szívét a kor. Megmerevedett az idő. Szél sem fúj, mégis csíp a hideg. Gézaváry arcbőrét is fagyasztja-piritja mélyen a levegő, ahogy lefelé megy a ház előtti betonlépcsőn. A parkban álló fák eszméletlen álmukat alusszák még, deres ágaikkal nem integetnek.

Krúdy szellemalakja, Szindbád motoz a fák között, s a köd lassan eloszlik, mint Gézaváry álma a kisvendéglőről, amelyben óriási velőcsont illata balettozott az orráig a kockás abrosszal letakart színpadi kellék tetejét tartó porcelántányérból.

Reggel van. Téli reggel, az autósok réme. Mintha valami láthatatlan kéz borította volna be katedrálüveg-hatású jéggel a hajléktalan karosszériákat. Vas a vassal összeforrt, mint csont a csonttal. Felkészültünk a télre? Persze, mi mindenre felkészülünk, mégis történnek meglepő esetek.

Például az, hogy nem nyílik ki ez a fránya autóajtó. Gézaváry hiába bűvészkedik a zárolajozóval, hiába hevíti az öngyújtó lángjával a kulcsot. Azaz mégsem egészen hiába... A kulcs fordul a zárban, ez már valami, de az összehidegedett vasak ott belül nem engednek.

Következik a küzdelem. Gézaváry felszalad a lakásba, hosszú szárú csavarhúzóhoz, azzal feszegeti az ajtó szélét. Pattog a festék, de az javítható, kit érdekel most, a lényeg bejutni az autóba. Megizzad mire sikerül. Aztán ugyanez a hátsó ajtóval is, hogy kinyithassa a Skoda motorházának tetejét. Benzint pumpál a karburátorba, imádkozik, s ha nem pattan el a szívatóvagy a gázbovden akár egy vékony hangon cincogó, túlfeszített hegedűhúr, akkor győzelem.

Szívató fel, gázpedál vagy hatszor le, kuplung be, váltó üresbe, kézfék kilazítva hever a padlón, slusszkulcsot jobbra, a műszerfalán felvillan három piros és egy sárga lámpácska, picikét kileng az üzemanyag szintjelzője, majd felzendül az ismert szimfónia a motorház irányából. Győzelem!

A reggeli torna folytatódik. Gézaváry fékolajat tölt egy fecskendőbe, lebontja az ajtókárpit sarkát, s „vitamininjekciót” ad a zárszerkezetnek, nehogy holnap is elkövesse ezt a tréfát az időjárás, s a teliholdban sütkérező tüdőgyulladásos, békében sérült, öreg autója.

– Doktor úr, nem írna fel nekem valami lélekmelegítőt?! – fordul feléje a körzeti guberáló, aki olyan halkán közelítette meg a kocsi melletti kukaedényeket, hogy észre sem vette a motozását.

– Doktor úr, doktor úr... – dohog magában Gézaváry. Hiszen a látszat néha csal, de akkor sem kártya közben. Nem mindenki orvos, akinek fecskendő van a kezében. Lehet tűzoltó is. Meg aztán, néha a szó melegíti legjobban a lelket. A megértés, a meghallgatni tudás képessége. No, ez megvolt Gézaváryban, aki megadással szemlélte, hogy a szatyros öreg milyen ügyesen emeli ki az értékeket az értéktelenség szürke tárházából. Persze, persze, a visszaváltható üvegeket többre becsülte a guberáló, mint Gézaváry összegyűrt, széjjeltépett kéziratlapjait.

– Lélekmelegítőnek hajoljon le azért a kipotyogott szeméért! – utasította a guberálót, hogy rakja vissza a kukába a kikeveredett novella-részleteket. – Tudja, úgy van, ahogy a dalban: „az egyiknek sikerül, a másiknak nem” [...] „az egyiknek kiderül, a másiknak nem”. Annak a palinak talán segíthetünk valamit a kiderítésben – mutatott a szomszéd társasház parkolójában rekedten horkoló Audira, és a saját kocsijának ajtóit bezárva, elindult a tett mezejére. A guberáló nem követte. Minek? Még nyolcvan kuka várja, s meg kell előznie a szemeteskocsit, nincs sok ideje. Még hogy ő az autósokkal is törődjön, elég magával, a mindennapival...

Gézaváry egyszerre ért az Audihoz egy fiatal lánnyal, aki két fehér papírlapot hozott, hogy a tenyerét ne piszkolja be a karosszéria sáros lemeze. Pedig ezekre az üres, hófehér lapokra pontosan két flekket lehetne írni – mereng Gézaváry, majd hirtelen üdvözlésváltást követően, kajánul érdeklődik:

– Hány éves ez az akkumulátor, uram?

– Ez? Éppen egyhetes... – feleli a fiatal, de pufók úrvezető.

– Akkor nem a benzinellátással lehet baj? – okoskodik az író, aki néha örömmel tűnik hozzáértőbbnek másoknál.

– Nem tudom, annyi minden van ebben az autóban – mondja a férfi tanácstalanul.

– No, akkor lökjük meg, segíték – önzetlenkedik Gézaváry, titkolva gerincfájdalmát, amelyen mindig felülkerekedik a közösségi érzés. Miközben az autónak feszülnek, azon tűnődik, hogy másokból miért vezett ki ugyanez...

– Szállj ki, Kálmi! Legalább addig, míg belendül – szólal meg a nádszálderekű leányzó, s a pufók kilép az autóból. Felküzdik az autót egy viszonylag lejtősebb útszakaszra, ahonnan módszert váltva, hátramenetben igyekeznek betaszajtani.

A pufók pali beül a kocsiba, átkapcsolja a váltóbotot. Gézaváry meg a lány pedig a motorházat ölelő sárvédők mellett loholva liheg.

– Nehéz egy dög – jegyzi meg modortalanul a szép autóra értve az író.

– Hát még, aki benne ül – teszi hozzá kancsalul mosolyogva a lány, mint aki festett egekre néz. Aztán felhördül a motor. Győzelem! Ma már a második. Irigyelné is Napóleon, ámbár az élet nem mindig waterlooi csata.

A pár nagy örömmel int az autóból, Gézaváry szintén. A guberáló még egy hasznosítható üvegre lel. Közben világosodik, mintha kedve bírná a szomorúfüzet a Nap vidám sugarainak télen is mókás zápora.

Aztán Gézaváry kiemel a kukából néhány kéziratlapot. Mégsem annyira rossz ez a novella, mint a tegnapi ködös estén gondolta. Jó lehet még valamire. Talán megveszi egy napilap, vagy folyóirat, és a szerkesztő kiutal érte némi pénzmagot. Ugyanis a mesterjelölt csak klasszikus alapon alkot: honorért de Balzac. Ily módon a guberáló is remélhet talán egy-két visszaváltható üveget, amiket Gézaváry megfontolatlan önbizalmában kidob, ha elfogadják a novelláját.

Ha pedig esetleg mégsem, akkor legfeljebb nem jegyzik a halhatatlanok közé. Hallhatatlan marad legalább tíz évig. Gézaváry Néma Levente. Valahogy mindig lesz, mint ebben a téli napsütésben is. Vagy így, vagy úgy. Vagy ugyanígy, vagy ugyanúgy.